

Kokius mokesčius sumokame finansiniams tarpininkams?

Finansų tarpininkai – jungiamoji investicijų pasaulio grandis, suvedanti vertybinių popierių pirkėjus ir pardavėjus. Tačiau be šios pagrindinės ir kitų esminių savo funkcijų, jie svarbūs ir dėl kitos labai elementarios priežasties – už kiekvieną operaciją jiems mokami komisiniai mokesčiai, galintys labai stipriai paveikti galutinį investicijų portfelio rezultatą.

O jei esate atsidarę investicinę sąskaitą, dažniausiai dar teks susimokėti ir vertybinių popierių saugojimo mokestį. Šiuo atveju praktiškai visada taikomas procentinis dydis nuo investicijų portfelio vertės, kuris skaičiuojamas kiekvienais metais.

Pigiausi Lietuvos finansų tarpininkai neprilygsta užsienio tarpininkams.

KAŠ SIŪLO LIETUVOS FINANSŲ TARPININKAI?

Pirmiausia kiekvienas iš mūsų turime apsispręsti, kuri finansų rinka mus domina. Kaip racionalūs investuotojai turėtume galvoti apie investicijų portfelio išskaidymą į skirtingas turto klases, o tą efektyviausia pasiekti Jungtinių Amerikos Valstijų rinkoje, renkantis biržoje prekiaujamus indeksinius investicinius fondus (ETF), dėl ypač mažų valdymo mokesčių bei ypač didelio likvidumo, t. y. galimybės greitai parduoti. Taigi svarbu atsakyti į klausimą, kokių mokesčių galime tikėtis iš Lietuvoje veikiančių finansų tarpininkų?

Pateiktoje lentelėje (1 pav.) matote skirting-

nukelta | 20 p.

 Prieš pradėdami investuoti svarbu teisingai pasirinkti finansų tarpininką, nes už kiekvieną operaciją jam mokami komisiniai mokesčiai, galintys labai stipriai paveikti galutinį investicijų portfelio rezultatą.

Kadangi šių finansinių institucijų Lietuvoje ganėtinai daug, pamėginkime paanalizuoti jų teikiamų paslaugų įkainius investuojant į Jungtinių Amerikos Valstijų kapitalo rinkose parduodamas finansines priemones ir palyginkime jų taikomus mokesčius su užsienio šalių praktika.

FINANSŲ TARPININKŲ MOKESČIAI

Didžiausią mokesčių dalį finansų tarpininkams sumokame už standartines vertybinių popierių (VP) pirkimo ar pardavimo operacijas. Šių komisinių mokesčių finansų tarpininkai dažniausiai skaičiuoja dviem būdais. Pirmuoju atveju nuskaičiuojamas mokestis priklauso nuo perkamų ar parduodamų finansinių priemonių skaičiaus, t. y. už kiekvieną akciją sumokamas tam tikras fiksuotas dydis. Antru atveju finansų tarpininkai nustato tam tikrą procentinį dydį nuo sandorio sumos.

Mokestine prasme bet kuris iš pateiktų variantų būtų palankus investuotojams, tačiau finansų tarpininkai taiko minimalų komisinio mokesčio dydį. Tai turi ypač neigiamą įtaką mažesnę kapitalą valdantiems inves-

tuotojams, kurių sandorių sumos santykinai mažos. Kaip tik tokia praktika lemia, kad smulkūs investuotojai moka santykinai didesnius komisinius mokesčius nei stambūs.

LIETUVOS FINANSINIŲ TARPININKŲ ĮKAINIAI, INVESTUOJANT JAV BIRŽOJE

 1 pav.

Finansų tarpininkas	Minimalus komisinis, JAV doleriai	Standartinis komisinis	Saugojimas
SEB bankas	9,95	0,25 % nuo sandorio vertės	0,16 %
Šiaulių bankas	12	0,3 % nuo sandorio vertės	0,20 %
„DNB Trader“	14	0,02 JAV dolerio už akciją	
„LHV Broker“	15	0,03 JAV dolerio už akciją	
„Finasta“	23,6	0,4–0,31 % nuo sandorio vertės	0,16 %
„Orion Securities“	24	0,2 % nuo sandorio vertės	0,16 %
„Citadele“ bankas	37	0,03 JAV dolerio už akciją	
„Swedbankas“	39,4	0,3 % nuo sandorio vertės	0,16 %
„Danske“ bankas	39,4	0,5–0,4 % nuo sandorio vertės	0,20 %

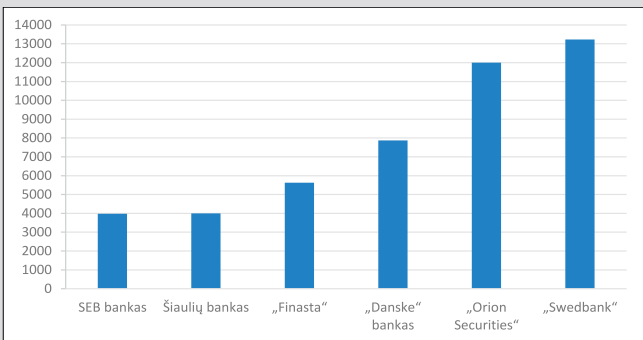
UŽSienio FINANSINIŲ TARPININKŲ ĮKAINIAI, INVESTUOJANT JAV BIRŽOJE

 2 pav.

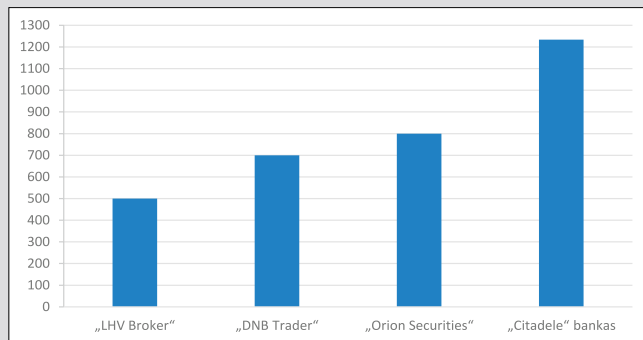
Finansų tarpininkas	Minimalus komisinis	Standartinis komisinis	Saugojimas
„Interactive Brokers“	1 JAV doleris	0,0075 JAV dolerio už akciją	120 JAV dolerių, užskaitomas su kitais mokesčiais
„MB Trading“	4,95 JAV dolerio	0,005 JAV dolerio už akciją	

SUMA AR AKCIJŲ SKAIČIUS, KAI PASIEKIAMAS MINIMALUS SANDORIO KOMISINIO MOKESČIO DYDIS

3 pav.

Pagal sandorio dydį JAV doleriais

Pagal sandorio dydį JAV doleriais

atkelta iš 19 p.

gų finansų tarpininkų įkainius investuojant JAV biržoje, kai sandorio dydis neviršija 0,5 milijono litų.

Kaip matome iš pateiktos lentelės (1 pav.), smulkiems investuotojams dėl mažiausio minimalaus komisinio mokesčio palankiausia SEB banko internetinė prekybos platforma. Toliau palyginkime šiuos skaičius su užsienio tarpininkų, t. y. „MB Trading“ ir „Interactive Brokers“, taikomais komisiniais mokesčiais, pateiktais 2 pav.

Tikriausiai visiems kyla klausimas, nuo kokios sumos verta investuoti individualiai.

Kaip galima pastebėti iš 2 pav. esančių duomenų, užsienio tarpininkai taiko gerokai mažesnius minimalius komisinius mokesčius. Tačiau čia reikia pažymėti, kad „Interactive Brokers“ kiekvieną mėnesį skaičiuoja 10 JAV dolerių minimalų mokestį, nors tą mėnesį ir neatlikote nei vieno sandorio (per metus minimalus mokestis siekia 120 JAV dolerių). Dėl to minėtas tarpininkas labiau skirtas aktyviai prekybai arba santykinai dideliems sandoriams.

LŪŽIO TAŠKAS

Jau žinant ir Lietuvos, ir užsienio tarpininkų taikomus mokesčius kyla kitas klausimas – kokia turi būti sandorio suma ar akcijų skaičius, kad pasiektumėte minimalų komisinio mokesčio dydį, t. y. lūžio tašką, kada pasiekiamas efektyviausias investicijų portfelio mokesčių valdymas. Lietuvos finansų tarpininkų lūžio taškus matome 3 pav.

Lygindami finansų tarpininkus, komisinius mokesčius skaičiuojančius nuo akcijų skaičiaus, matome, kad geriausia „LHV Broker“ platforma. Klientui tenka atlikti pavedimą su mažiausiu akcijų kiekiu, t. y. 500 vienetų, kad būtų pasiektas minimalus komisinis mokestis. O lygindami tarpininkus, komisinius skaičiuojančius nuo sandorio sumos, matome, kad geriausi rezultatai tenka SEB banko internetinei prekybai. Investuotojui reikia atlikti 3 980 JAV dolerių sandorį, kad būtų pasiektas fiksuotas komisinio mokesčio dydis.

Tokiu pačiu pjūviu galima palyginti Lietu-

vos finansų tarpininkus su užsienio. Taip bus galima įvertinti, ar Lietuvoje veikiantys tarpininkai savo paslaugas teikia reikalaudami didesnių sandorių. Taigi 4 pav. matote užsienio tarpininkų sandorių lūžio taškus.

Kaip galima pastebėti, šioms užsienio finansų tarpininkams mokami komisiniai mokesčiai priklauso nuo perkamų ar parduodamų akcijų skaičiaus. Naudojantis „Interactive Brokers“ tarpininko paslaugomis reikės mažiausio akcijų kiekio, kad būtų pasiektas efektyvus komisinių mokesčių valdymas. Žinoma, tai dar nereiškia, kad paminėti finansų tarpininkai pigiausi – tai leis įvertinti tik imitacinio investicijų portfelio suformavimas.

PIGIAUSI FINANSŲ TARPININKAI

Tikriausiai visiems įdomu, kuris finansų tarpininkas teikia savo paslaugas už mažiausią kainą. Į šį klausimą padės atsakyti paprastas pavyzdys – suformuosime plačiai išskaidytą investicijų portfelį, kurį po lygiai sudarys akcijos ir obligacijos. Tam vienų metų periodui bus perkami dviejų skirtingų JAV biržoje prekiaujamų fondų (ETF) vienetai, iš kurių vienas seka pasaulio akcijas („Vanguard Total World Stock ETF“), o antrasis JAV obligacijas („Vanguard Total Bond Market ETF“).

Norėdami supaprastinti pavyzdį teigiame, kad nupirkę šiuos du fondus po metų juos parduosime, o tai reiškia, kad per metus atliksime 4 sandorius. Kad eksperimentas pavyktų, reikės išanalizuoti ir skirtingų dydžių investicijų portfelius (nuo 10 000 iki 1 mili-

jono litų). 5 pav. galima matyti sumokamų komisinių mokesčių dydį per metus priklausomai nuo investuojamos sumos.

5 pav. duomenys rodo, kad turint iki 20 000 litų investicijų portfelį pigiausia investuoti naudojantis SEB banko paslaugomis. O visais kitais atvejais pigiausias paslaugas teikia „DNB Trader“ prekybos platforma. Be abejo, šioje vietoje reikėtų paminėti, kad skaičiavimai buvo atliekami naudojant parinktą biržoje prekiaujamų fondų kainas. Gali būti ir tokių situacijų, kad DNB nebus pigiausias pasirinkimas, pavyzdžiui, kai akcijos kaina lygi 1 JAV doleriui. Tai reikš, kad naudodami DNB platformą už kiekvieną akciją sumokėsime 2 JAV centus, o tai galiausiai sudarys 2 % akcijos kainos.

O dabar palyginkime pigiausius Lietuvos finansų tarpininkus su užsieniniais variantais.

Kaip matome 6 pav., visais atvejais užsienio tarpininkas „MB Trading“ pigiausias. Pastarasis variantas yra patrauklus ypač mažą kapitalą turintiems investuotojams. „Interactive Brokers“ tampa pigesnis už Lietuvoje veikiančius finansų tarpininkus, kai pasiekiamas 0,5 milijono litų investicijų portfelio dydis.

Taigi įsitikinome, kad pigiausiai Lietuvos finansų tarpininkai nepriylgsta užsienio tarpininkams. Tačiau kyla klausimas: kaip per juos pradėti investuoti?

INVESTAVIMAS PER UŽSIENIO TARPININKUS

Pagrindinė problema, susijusi su užsienio tarpininkais, – lėšų pervedimas į užsienyje esančią banko sąskaitą. Lietuvoje esantis vietinis bankas turi turėti korespondentinę sąskaitą toje užsienio šalyje, kurioje veikia pasirinktas finansų tarpininkas.

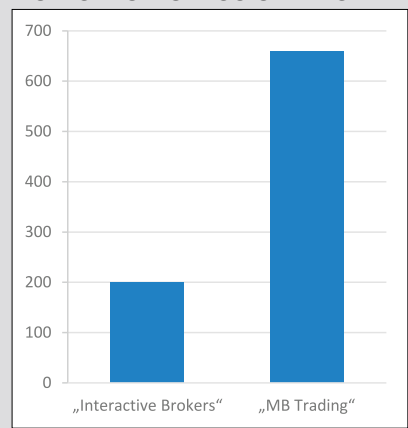
Kadangi kalbama apie investavimą į JAV biržoje prekiaujamus ETF fondus, reikėtų patikrinti, ar jūrų bankas turi ryšį su šios šalies bankais. Pats geriausias ir pigiausias variantas, jei šis tarpininkas turi sąskaitą korespondentiniame banke, o tai reiškia, kad nereikės papildomai mokėti už JAV bankų tarpbankinius pavedimus. Tai gali pasiūlyti SEB bankas renkantis „Interactive Brokers“ tarpininko paslaugas, nes „Citibank“ yra korespondentas SEB bankui, kuriame finansų tarpininkas turi sąskaitą. Toks pavedimas kainuotų apie 70 litų.

Žinoma, norėdami investuoti naudodamiesi užsienio tarpininkų paslaugomis susidursime ir su kita problema: kaip iš daugybės pasaulyje veikiančių finansų tarpininkų išsi-

nukelta | 22 p.

SANDORIO AKCIJŲ KIEKIS, KAI PASIEKIAMAS MINIMALUS KOMISINIO MOKESČIO DYDIS

4 pav.

KOMISINIŲ DYDIS NUO INVESTUOJAMOS SUMOS

Investicijų portfelis litais	„DNB Trader“	„LHV Broker“	SEB bankas	„Orion Securities“	Šiaulių bankas	„Citadele“ bankas	„Finasta“	„Swedbank“	„Danske“ bankas
10.000	1,43 %	1,53 %	1,18 %	2,45 %	1,43 %	3,78 %	2,58 %	4,09 %	4,13 %
20.000	0,71 %	0,76 %	0,67 %	1,25 %	0,81 %	1,89 %	1,36 %	2,04 %	2,11 %
50.000	0,28 %	0,31 %	0,66 %	0,53 %	0,80 %	0,75 %	0,98 %	0,85 %	0,90 %
100.000	0,14 %	0,15 %	0,66 %	0,44 %	0,80 %	0,38 %	0,98 %	0,65 %	0,90 %
200.000	0,07 %	0,09 %	0,66 %	0,44 %	0,80 %	0,19 %	0,90 %	0,65 %	0,90 %
500.000	0,06 %	0,09 %	0,66 %	0,44 %	0,80 %	0,09 %	0,82 %	0,65 %	0,90 %
1.000.000	0,06 %	0,09 %	0,66 %	0,44 %	0,80 %	0,09 %	0,78 %	0,65 %	0,90 %

rinkti patikimą – juk žiniasklaida mirga nuo straipsnių apie apgautus asmenis ir išviliotus pinigus. Svarbu rinktis patikimus ir žinomus šaltinius, pvz., NASDAQ, „Barron’s“ ir pan., kurie kiekvienais metais sudarinėja finansų tarpininkų sąrašus ir juos reitinguoja pagal daugybę įvairiausių kriterijų. Tik asmeniškai ištyrinėję tarptautinę finansų tarpininkų rinką galėsime rasti sau priimtina variantą.

Apibendrinant užsienio finansų tarpininko pasirinkimą reikėtų paminėti pagrindinius trūkumus bei privalumus. Trūkumai:

- tarptautinio pinigų pavedimo mokesčiai;
- galimas kalbos barjeras;
- išskylantys neaiškumai dėl metinio pajamų deklaravimo.

O pagrindiniai užsienio tarpininkų privalumai:

- maži komisiniai mokesčiai;
- tobulesnės investavimo platformos;
- greitesnis sandorių įvykdymas;
- aukštesnė finansų tarpininkų darbų kokybė bei platesnis paslaugų spektras.

INDIVIDUALUS INVESTAVIMAS AR INVESTICINIAI FONDAI?

Na ir grįžtant prie anksčiau nagrinėto pavyzdžio gali iškilti dar vienas paprastas klausimas: ar apskritai verta formuoti individualų investicijų portfelį ir naudotis finansų tarpininkų paslaugomis? Gal paprasčiau pinigų patikėti Lietuvoje veikiančių investicinių fondų valdytojams?

Jei investuotojas per metus atlieka 4 sandorius po 5 000 litų, jis per metus vidutini-

kai sumoka 2,5 % komisinių mokesčių, o tai 0,5 procentinio punkto daugiau negu būtų sumokama vidutiniam Lietuvos fondo valdytojui už lėšų įdarbinimą.

Vidutinis investuotojas gali galvoti apie individualaus bei pasyvaus portfelio formavimą.

Tikriausiai visiems kyla klausimas, nuo kokios sumos verta investuoti individualiai. Rekomenduojama, kad turimas kapitalas siektų bent 15 000 litų. Pradedant investuoti su tokio dydžio suma ir suformavus akcijų bei obligacijų portfelį, finansų tarpininkams mokama suma būtų mažesnė nei fondo valdytojui. Tačiau reikia suprasti, kad šis teiginys galioja tik tuo atveju, jei pasirinkama pasyvi investavimo strategija, kurios laikomasi ilgą laikotarpį.

IŠVADOS

Atlikus Lietuvoje veikiančių finansų tarpininkų analizę galima daryti išvadą, kad investuotojui, norinčiam investuoti individualiai ir tą atliekant per Lietuvoje veikiančių finansų tarpininką, rekomenduojama minimali suma turėtų būti maždaug 20 000 litų. Pradedant investuoti su tokia suma pigiausias variantas yra SEB banko prekybos platforma. O didesnę investicijų portfelį valdančiams investuotojams palankiausia rinktis „DNB Trade“ prekybos platformą.

Taip pat galime drąsiai teigti, kad nagrinėti užsienio šalių finansų tarpininkai savo paslaugas teikia gerokai pigiau, nei Lietuvoje veikiančios įmonės. Na ir galiausiai, vidutinis Lietuvos investuotojas, kurio vidutinis valdomas turtas yra maždaug 35 000 litų, gali drąsiai galvoti apie individualaus bei pasyvaus investicijų portfelio formavimą. Toks investicijų portfelis pelningumu neturėtų nusileisti profesionalų valdomiems investiciniams fondams, o patiriami mokesčiai bus gerokai mažesni. ■

PIGIAUSIŲ LIETUVOS IR UŽSIENIO TARPININKŲ MOKESČIAI

Investicijų portfelis litais	„MB Trading“	„DNB Trader“	„LHV Broker“	SEB bankas	„Interactive Brokers“
10.000	0,51 %	1,43 %	1,53 %	1,18 %	3,17 %
20.000	0,25 %	0,71 %	0,76 %	0,67 %	1,58 %
50.000	0,10 %	0,28 %	0,31 %	0,66 %	0,63 %
100.000	0,05 %	0,14 %	0,15 %	0,66 %	0,32 %
200.000	0,03 %	0,07 %	0,09 %	0,66 %	0,17 %
500.000	0,02 %	0,06 %	0,09 %	0,66 %	0,08 %
1.000.000	0,02 %	0,06 %	0,09 %	0,66 %	0,05 %

INFORMATYVIAUSIOS RADIO ŽINIOS

„Žinių radijas“ – 36 %, „LR1“ – 16 %, „M-1“ – 11 %.

Vilniuje – 97,3 MHz
 Kaune – 104,9 MHz
 Klaipėdoje – 102,2 MHz
 Šiauliuose – 97,0 MHz
 Panevėžyje – 107,9 MHz
 Marijampolėje – 93,4 MHz
 Utenoje – 92,3 MHz
 Tauragėje – 104,8 MHz
 Visaginoje – 103,7 MHz
 Mažeikiuose – 98,4 MHz
 Druskininkuose – 100,0 MHz
 Alytuje – 95,3 MHz
 Ukmergėje – 100,6 MHz
 Biržuose – 96,0 MHz
 Ignalinoje – 95,4 MHz
 Telšiuose – 94,1 MHz

Žinau-galiu!

